

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ ·НЕОФИТ РИЛСКИ· БЛАГОЕВГРАД

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ПРОФЕСОР, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ., бр. 82 от 7.10.2025 г.

Рецензент: доц. д-р Елка Георгиева Горанова

Кандидат: доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова

Рецензията е изготвена въз основа на Закона за развитие на академичния състав в Р България и Правилника за неговото прилагане в ЮЗУ „Н. Рилски“, гр. Благоевград. Представените документи по обявения конкурс с единствен кандидат доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова от ЮЗУ „Неофит Рилски“, катедра „Логопедия“ са в пълен комплект съгласно законовите разпоредби, на базата на които е извършено оценяването ѝ като кандидат за академичната длъжност „професор“.

I. *Кратки биографични данни за кандидата*

Миглена Иванова Симонска-Цацова е логопед и изследовател с дългогодишен научен и преподавателски опит в областта на комуникативните нарушения. Професионалният ѝ път започва през 1996 г. като магистър по Специална педагогика (Дефектология), със специализации: Логопедия и Педагогика за лица с интелектуална недостатъчност във ФНПП на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тя преминава през всички етапи на академичното израстване, като от 1999 г е назначена за асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“, от където стартира нейната академична кариера. Продължава като старши асистент (2009) и главен асистент (2014), като през 2009 г. защитава докторска степен по „Специална педагогика (Логопедия), ЮЗУ „Неофит Рилски“. Темата на дисертацията ѝ „Диагностика на ранното заекване“ поставя основите на нейните изследователски търсения с акцент върху диагностиката и

превенцията на заекване при деца. През 2014 г. е избрана за Доцент по направление 7.4. Обществено здраве (логопедия).

Едновременно с научната кариера, доцент д-р Миглена Симонска-Цацова развива и значителен управленски и организационен опит. От 2015 г. до 2023 г. е Декан на Факултета по обществено здраве, здравни грижи и спорт и паралелно с това е ръководител на катедра „Логопедия“. Ръководител е на Центъра по логопедия от неговото създаване до днес, координатор е на Международната асоциация по запъване за България, а от 2019 г. е и председател на Комисията по етика на научните изследвания, към ЮЗУ. Като активен член на национални и международни научни и професионални организации в областта на общественото здраве и логопедията (Европейска асоциация по обществено здраве, Българска асоциация по обществено здраве -член на управителния съвет, Българско научно дружество по обществено здраве, Българско дружество по инсулт), тя допринася за развитието на междудисциплинарните връзки и ключовата роля на логопедията в екипната работа. Участва в редакционни колегии и рецензира в специализирани научни списания и сборници, с което се доказва като специалист в областта на комуникативните нарушения.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Съгласно представената авторска справка от 33 научни труда - 12 самостоятелни и 21 в съавторство, (от които: 1 монография (хабилитационен труд), 11 публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 21 публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране. Седемнадесет от научните трудове са публикуване в световно известни бази данни – Web of Science, Scopus, CEEOL, ERIH Plus и др., като 4 от тях са в Q4, Q2 и Q1), научната и научно-приложната продукция на кандидата е тематично последователна, с конкретна практическа насоченост и обемно

надхвърля изискуемите за професура публикации. Количествените показатели сами по себе си отразяват устойчива научна активност и системно присъствие в научното пространство в областта на логопедията и комуникативните нарушения – участия в 38 конгреса и конференции, и изнесени 10 лекционни курса по програма Еразъм. В качествен аспект научната продукция се отличава с ясно очертана изследователска линия, фокусирана върху нарушенията на плавността на речта, неврологично базирани комуникативни нарушения, дисфагия, артикулационни и фонологични нарушения, както и прилагането на Международната класификация на функционирането, увреждането и здравето (ICF) в логопедичната практика, засягаща социалните и функционалните аспекти на комуникативните разстройства.

Особено внимание заслужава научно-приложната насоченост на трудовете на кандидата. Значителна част от публикациите и авторските разработки имат пряка приложимост в логопедичната практика, като предлагат диагностични инструменти, терапевтични модели и методически насоки, адаптирани към българския езиков и културен контекст. Това придава на научната продукция не само теоретична стойност, но и висока практическа значимост за специалистите в областта.

Цитируемостта на трудовете и участието в колективни научни проекти свидетелстват за разпознаваемостта и приноса на кандидата в изследователската общност.

В обобщение, научната и научно-приложната продукция на кандидата отговаря в пълна степен на изискванията за обем, качество и научна значимост. Представените трудове показват задълбоченост, последователност и принос както към развитието на теоретичното знание, така и към усъвършенстването на логопедичната практика.

III. *Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата.*

1. Научни и научно-приложни приноси

В хабилитационния си труд „Спонтанно възстановяване и терапия на заекване в детска възраст“ (2025) доц. Миглена Симонска представя задълбочен и систематичен анализ на проблема със заекването в детска възраст, като поставя фокус върху феномена на спонтанното възстановяване и терапевтичните подходи за неговото преодоляване. Значимостта на изследването е доказано и с публикуване на статия в Procedia – Social and Behavioral Sciences (Elsevier) Simonska (2015), в която са описани данни от внедряването на програмата (Lidcombe Program) в български условия.

2. Научно-приложен принос чрез валидиране и адаптиране на диагностичен инструментариум.

Доц. Симонска ръководи адаптирането на диагностичен инструментариум в областта на придобитите неврогенни нарушения - FDA-2: Frenchay Dysarthria Assessment-Second Edition за дизартрия, дисфагия и афазии, което е представено в публикации на Костова & Симонска в Bulgarian Journal of Public Health 2024).

Доц. Симонска участва и в емпирично изследване за диагностика и оценка на фонологичното и езиковото развитие в детска възраст. Резултатът е публикуван в Orbis Linguarum и Egyptian Journal of Otolaryngology (Springer, Web of Science), Braynova & Simonska (2024) с представени данни за валидност и устойчивост на оценъчни скали.

3. Принос в интегрирането на иновативни и асистиращи технологии в логопедичната терапия.

Приносът в интегрирането на иновативни и асистиращи технологии е доказан чрез двете публикации в международните издания Machines (MDPI, Q2) – Georgieva-Tsaneva et al., 2023, и Technologies (Q1) – Lekova et al., 2025, където са описани внедряването на социални роботи, IoT решения и high-tech assistive technologies в логопедичната практика.

4. Научно-приложен принос чрез участие и ръководство на проекти с внедрителски характер.

Научните резултати са в резултат от проектна дейност към МОН „Иновативна методология за интегриране на асистиращи технологии в логопедичната терапия при деца и подрастващи“, както и от ръководството на проекти финансиирани от ЮЗУ „Н. Рилски“.

5. Преподавателски и научно-организационни приноси

Доц. Симонска има над 25 годишен стаж в обучението на студенти по логопедия в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, както и преподаване на чуждестранни студенти по програма „Еразъм“. Има успешно защитили 4 докторанти и 5 текущи докторанти в професионално направление 7.4. Обществено здраве (логопедия).

IV. Критични бележки и препоръки.

Нямам критични бележки и препоръки.

V. Заключение

Научната дейност на кандидата надвишава минималните национални изисквания и е напълно съобразена с критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, и с вътрешните правила на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Доц. д-р Симонска-Цацова е последователен, целенасочен, и разпознаваем в академичните среди учен, чиито професионални и лични качества отговарят на изискванията за заемането на академичната длъжност „професор“.

Въз основа на гореизложеното давам положителна оценка и убедено подкрепям предложението кандидатът да бъде избран на академичната длъжност „професор“ в научно направление 7.4. Обществено здраве (логопедия).

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ •НЕОФИТ РИЛСКИ• БЛАГОЕВГРАД

REVIEW

of the works submitted for the academic position of Professor at South-West University "Neofit Rilski," as announced in State Gazette, issue 82, on October 7, 2025.

Reviewer: Associate Professor Dr. Elka Georgieva Goranova
Candidate: Associate Professor Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova

The review is based on the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation at South-West University "Neofit Rilski" in Blagoevgrad. The documents submitted for the competition with a single candidate, Associate Professor Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova from South-West University "Neofit Rilski," Department of Speech Therapy, are complete and in accordance with the legal provisions on which her evaluation as a candidate for the academic position of professor was based.

I. Brief biographical information about the candidate

Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova is a speech therapist and researcher with extensive scientific and teaching experience in communication disorders. She began her professional career in 1996 after earning a Master's degree in Special Education (Speech Therapy) with a specialization in Speech Therapy and Education for People with Intellectual Disabilities from the Faculty of Education at Sofia University "St. Kliment Ohridski." She progressed through all stages of academic advancement and was appointed assistant professor at South-West University "Neofit Rilski" in 1999, where she worked until 2004. She progressed through all stages of academic advancement and was appointed assistant professor in 1999 at South-West University "Neofit Rilski," where her academic career began. She was promoted to senior assistant in 2009 and chief assistant in 2014. In 2009, she earned her Ph.D. in Special Education

(Speech Therapy) from South-West University "Neofit Rilski." Her dissertation topic, "Diagnosis of Early Stuttering," laid the foundation for her research, which focuses on diagnosing and preventing stuttering in children. In 2014, she was elected to the rank of associate professor in the field of 7.4. Public Health (Speech Therapy).

In addition to her academic career, Associate Professor Miglena Simonska-Tsatsova has gained significant managerial and organizational experience. From 2015 to 2023, she was Dean of the Faculty of Public Health, Health Care, and Sports. She is also Head of the Department of Speech Therapy. Since its establishment, she has been the head of the Speech Therapy Center, coordinator of the International Association of Speech Therapy for Bulgaria, and, since 2019, chair of the Scientific Research Ethics Committee at SWU. An active member of national and international scientific and professional organizations in public health and speech therapy, including the European Public Health Association, the Bulgarian Public Health Association (where she is a board member), the Bulgarian Scientific Society of Public Health, and the Bulgarian Stroke Society, she contributes to developing interdisciplinary links and highlighting the key role of speech therapy in teamwork. She serves on editorial boards and reviews specialized scientific journals and collections, establishing herself as a specialist in communication disorders.

II. Characteristics of the candidate's scientific and applied scientific output

According to the author's report, the candidate has 33 scientific works: 12 independent and 21 co-authored. Of these, one monograph (habilitation thesis), eleven publications and reports published in scientific journals referenced and indexed in renowned scientific databases, and twenty-one publications and reports published in non-referenced, peer-reviewed journals. Seventeen of these works are published in renowned databases, including Web of Science, Scopus, CEEOL, and ERIH Plus. Four of these works are in Q4, Q2, and Q1. The candidate's scientific and applied scientific output is thematically consistent with a specific practical focus and exceeds the required number of publications for a professorship. The quantitative indicators reflect sustained scientific activity and a systematic presence in the field of speech therapy

and communication disorders. The candidate has participated in 38 congresses and conferences and has delivered 10 lecture courses under the Erasmus program. A clearly defined line of research distinguishes the candidate's scientific output, which is focused on speech fluency disorders, neurologically based communication disorders, dysphagia, and articulation and phonological disorders. The research also addresses the application of the International Classification of Functioning, Disability, and Health (ICF) in speech therapy, focusing on the social and functional aspects of communication disorders.

The candidate's scientific and applied work deserves special attention. A significant part of the publications and authors' developments has direct applicability in speech therapy practice, offering diagnostic tools, therapeutic models, and methodological guidelines adapted to the Bulgarian linguistic and cultural context. This provides the scientific output not only with theoretical value but also with high practical significance for specialists in the field.

The citation of the candidate's works and participation in collective scientific projects attest to the candidate's recognition and contributions to the research community.

In summary, the candidate's scientific and applied scientific output fully meets the requirements for volume, quality, and scientific significance. The presented works demonstrate depth, consistency, and contribution to both the development of theoretical knowledge and the improvement of speech therapy practice.

III. Major contributions to the candidate's scientific, applied scientific, and teaching activities

1. Scientific and Applied Scientific Contributions

In her habilitation thesis, Spontaneous Recovery and Therapy of Stuttering in Childhood (2025), Associate Professor Miglena Simonska provides an in-depth, systematic analysis of stuttering in childhood. She focuses on spontaneous recovery and therapeutic approaches to overcoming it. The importance of her research is further demonstrated by the publication of an article in Procedia Social and Behavioral

Sciences (Elsevier), in which Simonska (2015) describes data from the implementation of the Lidcombe Program in Bulgaria.

2. Scientific and Applied Contributions Through the Validation and Adaptation of Diagnostic Tools

Assoc. Prof. Simonska led the adaptation of diagnostic tools for acquired neurogenic disorders, including the FDA-2 (Frenchay Dysarthria Assessment—Second Edition), which is used to diagnose dysarthria, dysphagia, and aphasia. This work is presented in publications by Kostova and Simonska in the Bulgarian Journal of Public Health (2024).

Associate Professor Simonska also participated in an empirical study on the diagnosis and assessment of phonological and language development in childhood. The results were published in Orbis Linguarum and the Egyptian Journal of Otolaryngology (Springer, Web of Science) by Braynova and Simonska (2024). Data on the validity and reliability of assessment scales were presented.

3. Contribution to the integration of innovative and assistive technologies in speech therapy.

The contribution to the integration of innovative and assistive technologies is proven by two publications in the international journals Machines (MDPI, Q2) – Georgieva-Tsaneva et al., 2023, and Technologies (Q1) – Lekova et al., 2025, which describe the implementation of social robots, IoT solutions, and high-tech assistive technologies in speech therapy practice.

4. Scientific and applied contribution through participation and leadership in implementation projects.

The scientific results are the outcome of project activity at the Ministry of Education and Science, "Innovative methodology for integrating assistive technologies in speech therapy for children and adolescents," as well as from the management of projects funded by South-West University "Neofit Rilski.

5. Teaching and scientific-organizational contributions

Assoc. Prof. Simonska has over 25 years of experience in teaching speech therapy students at the bachelor's and master's levels, as well as teaching international students under the Erasmus program. She has successfully supervised 4 doctoral students and currently supervises 5 doctoral students in the professional field 7.4. Public Health (Speech Therapy).

IV. Critical Comments and Recommendations:

I have no critical comments or recommendations.

V. Conclusion

The candidate's scientific activity exceeds the minimum national requirements. It fully complies with the criteria of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the internal rules of South-West University "Neofit Rilski." Associate Professor Simonska-Tsatsova is a consistent, purposeful, and recognizable scholar whose professional and personal qualities meet the requirements for the academic position of "Professor."

Based on the above, I provide a positive assessment and strongly support the proposal to elect the candidate to the academic position of "Professor" in Scientific Field 7.4: Public Health (Speech Therapy).

Date: 07.02.2026

Reviewer: Assoc. Prof. Elka Goranova, PhD